

សំណួរបន្ថែមផែនដីវិទ្យា

១.ការប្រើប្រាស់ដីគីមីនិងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើមានការប៉ះពាល់ដល់មច្ឆជាតិដូចជា៖

ក.ការប្រើប្រាស់ដីគីមី៖

- ជាតិដីគីមីហូរចូលទៅក្នុងទឹកធ្វើអោយខូចបរិស្ថានទឹក
- វិនាសបាត់ពូជមច្ឆជាតិដោយមិនអាចបន្តពូជបាន

ខ.ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ៖

- បាត់បង់ជំរកត្រីពង និង ចំណីរបស់ត្រី
- បង្កគ្រោះរាំងស្ងួត
- ធ្វើអោយបឹង ទន្លេ ស្ទឹងកាន់តែរាក់ទៅៗដោយសារសំណឹកដី។

២.ផលប៉ះពាល់នៃការបាត់បង់ព្រៃឈើធម្មជាតិមានផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោលជាច្រើនមកលើមនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថានដូចជា៖

- បាត់បង់ព្រៃឈើគឺបាត់បង់ប្រភពឱសថ និងចំណីអាហារ
- បាត់បង់ជីវចម្រុះ ដោយសារគ្មានជម្រក គ្មានចំណី និងមានការបរបាញ់
- បាត់បង់តំបន់ទេសចរណ៍ ដែលជាឧស្សាហកម្មគ្មានផ្សែងអាចទាញយកផលប្រយោជន៍មិនចេះរីងស្ងួត
- ដីបាត់បង់ដីជាតិធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ការដាំដុះ
- រដូវមិនទៀង ធ្វើឱ្យផ្នែកកសិកម្មជួបផលលំបាក

- ងាយកើតឡើងគ្រោះធម្មជាតិ ដូចជាខ្យល់ព្យុះ ទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួតជាដើម
- ការហូរច្រោះ នាំជាតិពុលទៅក្នុងទឹកប៉ះពាល់ដល់ការប្រើប្រាស់ទឹក ប៉ះពាល់ដល់ជីវិតធនធានក្នុងទឹក ដូចជាមច្ចជាតិ
- ឡើងកម្ដៅផែនដី ព្រោះបាត់បង់អ្នកស្រូបកម្ដៅ និងមានវត្តមានឧស្ម័នពុលបំផ្លាញស្រទាប់អូហ្សូនដែលទប់កម្ដៅ
- មានឧស្ម័នពុលច្រើនបំផ្លាញសុខភាពមនុស្សសត្វ
- កើតឡើងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចទាំងក្នុងគ្រួសារ និងជាតិ ពោលគឺកើនឡើងនូវភាពក្រីក្រ។

៣.តួនាទីច្បងនៃព្រៃឈើមាន ៖

- រក្សាលំនឹងប្រព័ន្ធអេកូស៊ី ឬ ស្ថានប្រព័ន្ធរបស់ភពផែនដី
- ផ្តល់ជម្រកដល់គ្រប់នៃដី
- ការពារសំណឹកដី
- ជារបាំងការពារទឹកជំនន់នឹងខ្យល់ព្យុះ
- មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការធ្វើនិយតកម្មអាកាសធាតុ ដោយរក្សាសំណើមអាកាស ចូលរួមក្នុងវដ្តទឹក និងរក្សាទឹកក្នុងដី
- ព្រៃឈើបន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដោយផ្ទាំងថ្នល់បេះ ផ្ទាំងទឹកកកអិល ស្រូបយកធូលី និងស្ទូរសំឡេង
- ព្រៃឈើផ្តល់ដល់មនុស្សនូវប្រភពកម្ដៅដ៏សំខាន់
- ផ្តល់ឈើផ្តល់ដល់មនុស្សនូវប្រភពកម្ដៅដ៏សំខាន់
- ផ្តល់ដល់មនុស្សនូវប្រភពកម្ដៅដ៏សំខាន់
- ផ្តល់ឈើសម្រាប់ប្រើប្រាស់សាងសង់ ផ្គត់ផ្គង់សិប្បកម្ម និងឧស្សាហកម្ម

- ព្រៃឈើបានផលិតអុកស៊ីសែនសំអាតបរិយាកាសដែលស្រូបយកឧស្ម័នកាបូនិច ដែលជួយសំអាតបរិយាកាសដែលរងនូវការបំពុលដោយឧស្ម័នកាបូនិច ។

៤. ដែលហៅថាទឹកក្នុងដី គឺជាកំណកអាកាសដែលថ្លាប់មកលើផ្ទៃដីមិនស្ថិតនៅលើដី ហើយជ្រាបចូលក្នុងដីទៅបំពេញ ចន្លោះឬប្រហោងដីសិលានៅសំបកផែនដីរួចធ្វើចលនាហូតដល់ស្រទាប់មិនជ្រាបទឹកក៏ស្ថិតនៅទីនោះ ។ គេអាចយកទឹកក្នុងដីមកប្រើប្រាស់តាមរយៈការវិនិយោគលើ អណ្តូង... ។

៥. ការបំពុលប្រភពទឹកជាចម្បងបណ្តាលមកពី៖

- មីក្រូបបង្ករោគ
- អង្គធាតុសរីរាង្គ
- អង្គធាតុអសរីរាង្គ
- សំណល់វិទ្យុសកម្ម ។

៦. កត្តា បណ្តាលឲ្យប្រភពទឹករងការបំពុល៖

- សំណល់ឧស្សាហកម្ម
- ទឹកសំអុយ
- សំណល់គីមី
- ការជីកយកកកៃ
- កសិកម្ម...។

៧. កង្វះទឹកបណ្តាលមកពីមូលហេតុជាច្រើនដូចជា ៖

ក. សកម្មភាពមនុស្ស ៖

- កាកសំណល់តាមលំនៅដ្ឋាន ទីផ្សារបង្គួរតាមទឹកលូសំអុយ
- ការបង្គួរកាកសំណល់ឧស្សាហកម្ម
- សំណល់គីមី និងសំណល់វិភាគបង្កពេក (មន្ទីរពេទ្យ)
- សំណល់វិទ្យុសកម្ម
- កាកសំណល់ពីវិស័យកសិកម្ម (បម្រើបម្រាស់ដីគីមី និងថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត)
- ការដឹកជញ្ជូនប្រេងតាមផ្លូវទឹក ការឆ្លាយនាវាដឹកប្រេង
- ការលាងធុងប្រេង
- ការឆ្លាយប្រេងចេញពីកន្លែងដឹកយកប្រេង
- ការបុកគ្នានៃកប៉ាល់ដឹកប្រេង
- ការបូមទឹកក្នុងដីស្រោចដំណាំ
- ការបន្ទោរបង់ក្នុងទឹក (នោម ដុះ)
- ការចរាចរកាណូត កប៉ាល់ នៅពេលទឹករាក់ ធ្វើផុលទឹក
- ការដាក់សម្រាប់ក្នុងទឹក (ការរំលំយើងបង្កជាជុំ) ធ្វើឱ្យឈឺរលួយក្នុងទឹក
- ការបំពុលត្រីក្នុងទឹក ការបោកគ្រាប់បែកក្នុងទឹក ។

ខ. សកម្មភាពធម្មជាតិ

- បន្ទុះភ្នំភ្លើង រញ្ជួយដីបាតសមុទ្រ
- បំពុលទឹកដោយកម្ដៅ

- ពពួកសារពាង្គកាយបង្ករោគ
- ទឹកល្អសំអុយ
- សារធាតុចិញ្ចឹម
- ភ្លៀងអាស៊ីត
- ទឹកជំនន់ ។

៨. ទីក្រុងនិងជនបទមានកង្វះទឹកដូចគ្នាព្រោះទីក្រុងក្តី និងជនបទក្តីសុទ្ធតែមានមនុស្ស និងសត្វរស់នៅដូចគ្នា ហើយមនុស្ស និងសត្វសុទ្ធតែធ្វើសកម្មភាពដូចៗគ្នា ។ ដូចនេះនៅទីក្រុងនិងជនបទសុទ្ធតែមានកង្វះដូចគ្នា ខុសគ្នាត្រង់ថាមានកង្វះតិចកង្វះច្រើនតែប៉ុណ្ណោះទេ ។

៩. ថ្មកំបោរ កើតឡើងពី៖

- ថ្មកំបោរខ្លះកើតឡើងពីផ្កាថ្ម
- សំណល់សត្វសមុទ្រប្រមូលផ្តុំនៅបាតមហាសមុទ្រ បន្ទាប់មកពួកវាបង្ហូរក្លាយជាថ្មកំបោរផ្ទាល់ ។
- ថ្មកំបោរសរីរាង្គកើតពីសំបកសត្វកប់ក្នុងភក់នៅបាតសមុទ្រ ។

១០. សិលាកម្ទេចកំណាត់ស្វិត កើតឡើងពីបន្សំនៃបំណែកផ្សេងៗនៃសិលានិងរ៉ែដែលបង្ហាជាប់គ្នា ។ គេសម្គាល់ឈ្មោះសិលាកម្ទេចកំណាត់ស្វិតតាមរយៈទំហំនិងរូបរាងនៃបំណែកសិលា ។ ឧ. សិលាក្រៃ ឬខ្សាច់ផ្សំឡើងពីក្រាមទំហំប៉ុនគ្រាប់ខ្សាច់បង្ហាជាប់គ្នា ។ ថ្មភក់កើតឡើងពីការចាក់បង្គុរនៃភក់ ។ សិលាក្តាំងកើតឡើងពីគ្រាប់ក្រូសធំៗបង្ហាជាប់គ្នា ។

១១.សិលាកម្ទេចកំណត់មី កើតឡើងពីសូលុយស្យុងវ៉ែនីក ទឹក នៅពេលមានភ្លៀងធ្លាក់ហូរចូលសមុទ្រយឺតៗ វា
លាយសារធាតុខ្លះនៃសិលា ហើយសារធាតុនោះកកើតជាវ៉ែ ហើយបង្កើតបានជាសិលាកម្ទេចកំណត់មី ។

១២.សិលាកម្ទេចកំណត់រីរាង កើតឡើងពីសំណល់សាកសពសត្វរស់ក្នុងមហាសមុទ្រដែលបង្ហូរជាប់គ្នា.

១៣.ពុយមីស ជាសិលាដែលមានរន្ធតូចៗ ដែលកើតមកពីបន្ទុះភ្នំភ្លើងដែលមានកម្លាំងខ្លាំង ។ ពុយមីសសម្បូរ
ដោយរន្ធតូចៗជាច្រើនដែលបំពេញដោយឧស្ម័ន ។ ប្រភេទសិលាពុយមីសខ្លះអាចអណ្តែតទឹកបាន ។

១៤.សិលាម៉ាក់ម៉ា ជាប្រភេទសិលាដែលកើតឡើងពីម៉ាក់ម៉ាដែលចុះត្រជាក់ ហើយកករឹងនៅក្នុងសំបកផែនដី។
គេចាត់ទុកសិលាម៉ាក់ម៉ាផ្អែកលើសមាសធាតុផ្សំ និងវាយភាពរបស់វា។

១៥.សិលាភ្នំភ្លើង គឺជាក្រុមសិលាម៉ាក់ម៉ា ដែលកើតឡើងពីការចុះត្រជាក់នៃម៉ាក់ម៉ានៅលើផ្ទៃផែនដី ។

១៦.គេដឹកថ្មកំបោរនិងដូឡូមីត នៅខេត្តកំពតសម្រាប់យកប្រើក្នុងឧស្សាហកម្មស៊ីម៉ង់ត៍ ។ចំណែកវ៉ែដូស្វាត នៅ
ខេត្តបាត់ដំបងនិងកំពតគេដឹកយកទៅធ្វើដីដូស្វាត ។

១៧.ការប្រើប្រាស់វ៉ែមានលក្ខណៈខុសប្លែកគ្នាទៅតាមប្រទេសនីមួយៗនិងអាស្រ័យលើលក្ខណៈរបស់វា។
ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ប្រើប្រាស់វ៉ែយ៉ាងច្រើនលើសលប់

១៨.លោហៈសុទ្ធដែលបានជាក្រាមពីសូលុយស្យុងទឹកក្តៅក្នុងផែនដីកើតឡើងពីវ៉ែន ។

១៩.វ៉ែន គឺជាស្នាមតូចមួយ ឬបន្ទុះវ៉ែមួយដែលខុសពីវ៉ែននៅជុំវិញសិលា ។ សូលុយស្យុងទឹកក្តៅនិងលោហៈតែង
តែហូរកាត់ស្នាមបាក់បែងនៃសិលា ។

២០.និយាយពីវដ្តជីវិតតារាង៖

- ការកកើត: តារានិងទាំងអស់គឺចាប់កំណើតឡើង ពីផ្នែកនៃណេប៊ុនឡា តារានិងផ្សំឡើងពីបរិមាណឧស្ម័នដ៏ច្រើនដែលមានមាឌតូច ទំនាញទាញឧស្ម័ន និងធូលផ្គុំគ្នានៅក្នុងផ្នែកហាប់ណែនជាងគេនៃណេប៊ុយឡា ហើយតារាថ្មីបានចាប់កំណើតឡើងនៅពេលបន្សំនេះឈានដល់ទំហំមួយ ល្មមគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតឲ្យមានការលាយនុយក្លេអ៊ែ ។
- ជីវិតតារានិង: តារានិងដែលមានម៉ាស់ធំមានអាយុខ្លីជាងតារានិងដែលមានម៉ាស់តូច ដោយសារតែតារាដែលមានម៉ាស់ធំត្រូវការប្រើប្រាស់ថាមពលច្រើនជាងតារាដែលមានម៉ាស់តូច ។
- ការបាត់បង់ជីវិតនៃតារានិង: តំបូងតារានិងអស់ថាមពលស្ងួតរបស់វាវិញ ស្រទាប់ខាងក្រៅរបស់វារីក ក្លាយទៅជាតារាយក្សឬតារាស្ដេចយក្សក្រហម បន្ទាប់មកបង្កើតឲ្យមានបន្ទុះក្លាយជាតារាក្រិស និងតារាណឺត្រុង (តារានិងដែលមានម៉ាស់តូច) ឬអាចក្លាយជាប្រហោងខ្មៅ (តារានិងដែលមានម៉ាស់ធំ) ។

២១. ដែលហៅថា តារានិងគឺជាភាពដែលបញ្ចេញពន្លឺដោយខ្លួនឯងនិងស្ថិតនៅក្រៅប្រព័ន្ធព្រះអាទិត្យ ហើយស្ថិតនៅជាក្រុមមិនមានការប្រែប្រួលទីតាំងក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ។

២២. បញ្ហាសំខាន់ៗដែលពិភពលោកនិងរដ្ឋាភិបាលនានាកំពុងតែប្រឈមមុខនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះរួមមាន៖

- បញ្ហាកំណើនប្រជាជន
- ការបំពុលខ្យល់
- ការទុកដាក់សំណល់រឹង
- ការបាត់បង់ឋានប្រព័ន្ធ
- ការបំពុលទឹក
- បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ

- ការបាត់បង់ព្រៃឈើ ។

២៣. អត្រាចុះត្រជាក់នៃកំអែភ្នំភ្លើង និងម៉ាក់ម៉ាជះឥទ្ធិពលដល់វាយភាពសីលាម៉ាក់ម៉ាដូចជាកាលណាវាចុះត្រជាក់កាន់តែយឺតនោះក្រោមរបស់វាកាន់តែធំ កាលណាវាចុះត្រជាក់កាន់តែលឿននោះក្រោមរបស់វាកាន់តែតូច។

២៤. ដើម្បីឲ្យបរិស្ថានក្នុងសហគមន៍មានភាពស្រស់បំព្រងគឺ:

- ដាំដើមឈើឲ្យបានច្រើន
- សម្អាតបរិស្ថានជុំវិញផ្ទះ ឬកន្លែងធ្វើការ
- ថែរក្សាដើមឈើមានស្រាប់ឲ្យបានគង់វង្ស
- ចាក់សម្រាមឲ្យមានរបៀប
- គ្រប់គ្រងកាកសំណល់ឲ្យបានប្រសើរ.... ។

២៥. លក្ខណៈពិសេសរបស់វ៉ែមានដូចខាងក្រោម:

- ក្លុយអ័រវ៉ែសង្ក: កាល់ស៊ីតនិងក្លុយអ័រវីត ចាំងពន្លឺក្រោមពន្លឺស្វ័យអ៊ុលត្រា
- ប្រតិកម្មគីមី: កាល់ស៊ីតនិងពុះខ្ចាយ ឬបែកពុះនៅពេលគេបន្តក់អាស៊ីតខ្សោយទីលើវា
- លក្ខណៈអុបទិច: បន្ទះកាល់ស៊ីត ថ្លាស្ត៊ីងនៅពេលដាក់ពីលើអក្សរឬរូបភាពនោះបែកភាគចេញជាពីរ
- សកម្មភាពវិទ្យុសកម្ម: វ៉ែជាច្រើនដែលផ្ទុកវ៉ាដូម ឬអ៊ុយរ៉ាញ៉ូមអាចត្រូវបានការពារដោយ Geiger Counter
- ម៉ាញ៉េទិច: ម៉ាញ៉េទីត និងព្យួរទីតមានម៉ាញ៉េទិចធម្មជាតិដែលអាចឆកើដែកបាន
- រសជាតិ: ហាលីតមានរសជាតិប្រៃ ។

